

Белорусский государственный университет
Филологический факультет
Кафедра теоретического и славянского языкознания

Аннотация к дипломной работе

**«КОНЦЕПТ СМЕРТЬ В РУССКОМ ЯЗЫКЕ (НА МАТЕРИАЛЕ РУССКОЙ
ПОЭЗИИ И ФРАЗЕОЛОГИИ)»**

КУЛЁВА

Татьяна Сергеевна

Научный руководитель:

кандидат филологических наук
доцент Соболева Любовь Иосифовна

Минск
2017

РЕФЕРАТ

Дипломная работа включает 69 страниц, 124 источника, 2 приложения, 3 таблицы, 2 диаграммы.

Ключевые слова: концепт, концепт Смерть, метафора, паремиологические единицы, лексика смерти, слова атрибутики смерти, коннотативное поле.

Цель исследования: выяснить, как вербализуется концепт Смерть в русской языковой картине мира на основе номинаций смерти в поэтическом тексте и значений смерти, отраженных в паремиологических единицах.

Методы исследования: описательный метод, метод контекстуального анализа, метод концептуального анализа, метод сплошной выборки, количественный анализ.

Материал исследования – стихотворения из сборника «Последнее стихотворение 100 русских поэтов XVIII – XX вв.», составленного Ю.В. Казариным, и паремиологические единицы из сборника В.И. Даля. «Пословицы русского народа».

Объектом исследования является вербализованная часть концепта Смерть в стихотворениях сборника «Последнее стихотворение 100 русских поэтов XVIII – XX вв.», составленного Ю.В. Казариным, и паремиях из сборника В.И. Даля. «Пословицы русского народа».

Предмет исследования – особенности языковой реализации концепта Смерть в анализируемых единицах.

Научная новизна определяется тем, что в исследовании мы рассмотрели специфику вербализации концепта Смерть – одного из ключевых в русской концептосфере – на основе номинаций смерти в поэтических текстах, репрезентирующих индивидуально-авторские представления, и актуализированных частных значений в паремиологических единицах, отражающих коллективное мировоззрение.

В процессе работы раскрыты базовые понятия теории метафоры; рассмотрено понятие “концепт” и его структура, даны классификации видов концептов; произведена классификация номинаций смерти; метафор смерти; создано коннотативное поле смерти.

Область возможного практического применения: результаты исследования можно использовать в трудах по когнитивной лингвистике, лингвокультурологии, психолингвистике.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа ўключае 69 старонак, 124 крыніцы, 2 дадаткі, 3 табліцы, 2 дыяграмы.

Ключавыя словы: канцэпт, канцэпт Смерць, метафара, парэміі, лексіка смерці, словы атрыбутыкі смерці, канататыўнае поле.

Мэта даследавання: вызначыць, як вербалізуецца канцэпт Смерць у рускай моўнай карціне свету на падставе намінацый смерці ў паэтычным тэксте і прыватных значэннях смерці, адлюстраваных у парэміях.

Метады даследавання: апісальны метады, метады кантэкстуальнага аналізу, метады канцэптуальнага аналізу, метады суцэльнай выбаркі, элементы колькаснага падліку.

Матэрыял даследавання: вершы зборніка «Последнее стихотворение 100 русских поэтов XVIII – XX вв.», складзенага Ю.В. Казарыным, і парэміі зборніка У.І. Даля «Пословицы русского народа».

Аб'ектам даследавання з'яўляецца вербалізаваная частка канцэпта Смерць у вершах зборніка «Последнее стихотворение 100 русских поэтов XVIII – XX вв.», складзенага Ю.В. Казарыным, і парэміі са зборніка У.І. Даля «Пословицы русского народа».

Прадмет даследавання – асаблівасці моўнай рэалізацыі канцэпта Смерць у прааналізаваных адзінках.

Навуковая навізна вызначаецца тым, што ў даследаванні мы разгледзелі спецыфіку вербалізацыі канцэпта Смерць – аднаго з ключавых у рускай канцэптасферы – на падставе намінацый смерці ў паэтычных тэкстах, якія рэпрэзентуюць індывідуальна-аўтарскія ўяўленні, і актуалізаваных значэнняў у парэміях, якія адлюстроўваюць калектыўны светапогляд.

У працэсе работы раскрыты базавыя паняцці тэорыі метафары; разгледжана паняцце "канцэпт", яго структура, дадзены класіфікацыі відаў канцэпта; праведзена класіфікацыя намінацый смерці; метафар смерці; створана канататыўнае поле смерці.

Галіна магчымага практычнага выкарыстання: вынікі даследавання можна выкарыстоўваць у працах па кагнітыўнай лінгвістыцы, лінгвакультуралогіі, псіхалінгвістыцы.

ABSTRACT

Thesis: 69 pages, 124 sources, 2 appendixes, 3 tables, 2 diagrams.

Key words: CONCEPT, CONCEPT OF DEATH, METAPHOR, VOCABULARY OF DEATH, PAREMIOLOGICAL UNITS, FIELD OF CONNOTATIONS.

The purpose of the research: to define how the concept of Death is verbalized in the Russian language picture of the world on the base of death nominations of death in the poems and the meanings of death reflected in the paremiological units.

Research methods: descriptive method, method of contextual analysis, quantification elements.

Research material: poems from the book of poems “The Last Poem of 100 Russian Poets of the 18th – 20th centuries” by Jury Kazarin and paremiological units from the collection “Proverbs of the Russian People” by Vladimir Dal.

The object of the research is the verbalized part of the concept Death in the poems from the book of poems “The Last Poem of 100 Russian Poets of the 18th – 20th centuries” by Jury Kazarin and paremiological units from the collection “Proverbs of the Russian People” by Vladimir Dal.

The subject of the research is the peculiarities of the language realization of the concept Death in the units under analysis.

The scientific novelty is defined by the fact that we examined the specificity of the verbalization of the concept Death – one of the key concepts in the Russian conceptsphere – on the base of death nominations in poetic texts representing individual author's representations and actualized private meanings in the paremiological units reflecting the collective worldview.

In the course of the research the basic terms of the theory of metaphor have been revealed; the notion "concept" and its structure have been considered, the classifications of the kinds of concepts have been given. Classification of death nominations has been made. A connotative field of death has been created.

This research can be used in such areas as cognitive linguistics, linguaculturology, psycholinguistics.